

Bir Yıldan Kısa Vadeli Borçlar Artış Kaydetti

Özel Sektörün Kısa Vadeli Borcu

2019 yılının Mayıs ayında 215.3 milyar dolar düzeyinde olan özel sektörün toplam kredi borcu bu yılın aynı ayında 45.4 milyar dolar azalarak 169.9 milyar dolara geriledi. Borcun 162.3 milyar doları uzun, 7.6 milyar doları kısa vadeli. Bu dönemde bankalar 24.2 milyar dolar, reel sektör 16.0 milyar dolar ve bankacılık dış finansal kuruluşlar 5.2 milyar dolar borçlarını azalttı.

(milyar dolar)	May.19	May.20	Δ Aylık	Δ Yıllık
Uzun Vade	203,22	162,30	0,82	40,92
Kısa Vade	12,07	7,61	0,55	4,46
Toplam	215,29	169,91	1,37	45,38

Bankacılık sektörünün toplam borcu geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre 24.2 milyar dolar azalırken sektörün uzun vadeli borçları 21.7 milyar dolar, kısa vadeli borçları ise 2.5 milyar dolar azalış gösterdi. Bir önceki aya göre ise sektörün uzun vadeli borçları 0.5 milyar dolar, kısa vadeli borçlarının 0.1 milyar dolar azaldığını görmekteyiz.

Reel sektörün toplam borcu bir önceki aya göre 0.3 milyar dolar azalırken sektörün kısa vadeli borcun azalması bunda etkili oldu. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise uzun vadeli borçları 14.4 milyar dolar, kısa vadeli borçları 1.7 milyar dolar, toplamda 16.1 milyar dolar azalış kaydetti.

Özel sektörünün yurt dışından sağladığı kredi borcunun **1 yıla kadar olan vade dağılımına bakıldığında Haziran 2020-Mayıs 2021 döneminde ödenecek toplam borcunun 40.1 milyar dolar olduğunu görmekteyiz.** Bu tutarın 20.4 milyar dolar bankaların, 15.0 milyar dolar reel sektörün ve 4.7 milyar doları ise bankacılık dış finansal kurumların borcundan oluşuyor.

Merkez Bankası'nın son yatırımcı bilgilendirme toplantısında vadesine 1 yıl veya daha az kalmış kısa vadeli borç stokunu farklı ele aldığını görmüştük. Örneğin bir önceki ay 164.6 milyar dolar olan bu rakam Merkez Bankası hesaplamasında 79.8 milyar dolar olmuştu. Buna göre değerlendirdiğimizde Mayıs ayında 169.5 milyar dolar olan borç 86.2 milyar dolara yükselirken bir önceki aya göre 6.4 milyar dolar artış kaydetti. Merkez Bankası'nın Mayıs sonu itibarıyla "görünürdeki" rezervlerinin 91.0 milyar dolar olduğu dikkate alındığında mevcut rakam kısa vadeli dış borçları karşılamaya ancak yetmekte.

Rezervlerin borcun tamamı olan 169.5 milyar dolar karşılama oranı ise yüzde 53.7 düzeyinde.

Özel Sektör Yurt Dışından Neden Borçlanıyor?

Yurt içi tasarrufların yetersiz olduğu durumlarda özel sektörün yurt dışından borçlanma yoluna gittiğini görmekteyiz.

Döviz kredisi bularak bunu Türk Lirasına dönüştürerek TL kredi vermek isteyen bankacılık sektörü tarafından yurt dışından borçlanma tercih edilmektedir. Reel sektörün ise döviz kurlarının istikrar kazandığı dönemlerde, kredi maliyetinin görece daha ucuz olması nedeniyle yurt dışından borçlanma yoluna gitmekte.

Finansal koşullardaki bozulma, dış ticaret savaşları, yapısal bozukluk kaynaklı kırılganlıklar ve en önemlisi kur şoku bu verileri önemli hale getirmekte.

* Bu dokümanda yer alan değerlendirmeler bilgilendirme amaçlı olup Cumhuriyet Halk Partisi yetkili kurullarından onaylanmış bağlayıcı politika metinleri değildir.

Türkiye'nin Kısa Vadeli Borcu

Mayıs sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stoku bir önceki aya göre 8.2 milyar dolar artarak 123.5 milyar dolara yükseldi. Yükselişte merkez bankası borcunun bir önceki aya göre 10.0 milyar dolar artarak 19.4 milyar dolara yükselmesi etkili oldu.

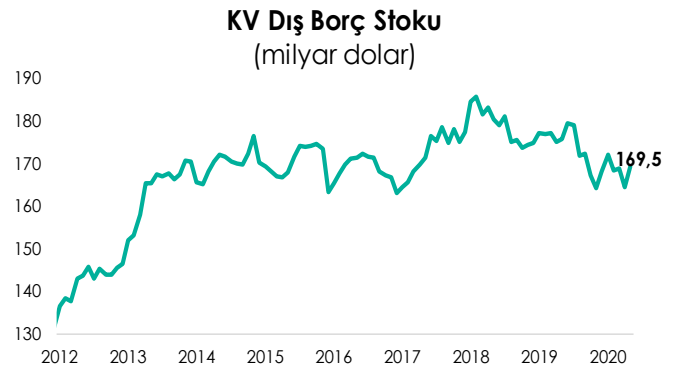
(milyon dolar)	May 19	Ara 19	May 20	Δ Yıl Sonu	Δ Yıllık
Merkez Bankası	5.418	8.413	19.372	10.959	13.954
Genel Yönetim	3.875	4.291	6.260	1.969	2.385
Bankalar	86.040	81.582	76.381	-5.201	-9.659
Diğer Sektörler	80.604	73.952	67.503	-6.449	-13.101
Toplam	175.937	168.238	169.516	1.278	-6.421

Borcun 78.4 milyar dolar özel sektöre, 25.7 milyar dolar kamuya, 19.4 milyar dolar ise merkez bankasına ait. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku bir önceki aya göre 1.6 milyar dolar artarak 55.0 milyar dolara yükselirken, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku 3.3 milyar dolar azalarak 49.1 milyar dolara geriledi.

Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre Mayıs'ta 2.7 milyar dolar azalarak 7.3 milyar dolar olurken, sektörlerin ithalat borçları 9.1 milyar dolar azalışla 43.2 milyar dolara geriledi.

Vadesine 1 yıl veya daha az kalmış kısa vadeli dış borç stoku ise bir önceki aya göre 4.9 milyar dolar artarak 169.5 milyar dolara yükseldi.

Borcun 39.2 milyar dolar kamunun, 19.4 milyar dolar merkez bankasının, 100.9 milyar dolar ise özel sektörün.

Kısa Vadeli Borç Stoku

Uzun ve kısa vadeli dış borç stoku bir ülkedeki yerleşiklerin o ülkede yerleşik olmayanlara olan, vadesi genellikle en fazla 1 yıl süreli borçlarını nitelemektedir.

Kısa vadeli borçların bir yıllık süre zarfında ana para ve/veya faiz ödemelerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Uzun vadeli borçlanmanın aksine bu tip borçlanmaların büyüme rakamlarına anlık yukan yönlü etkileri olabilmektedir.